

Szybka wielobiegunowa metoda elementów brzegowych w analizie układów liniowosprężystych

Przykłady analizy. Część 2.

dr inż. Jacek Ptaszny

Rzeszów, 15-16.04.2011

Plan prezentacji

- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

Plan prezentacji

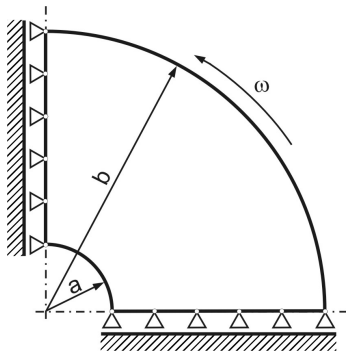
- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

Wirujący krążek

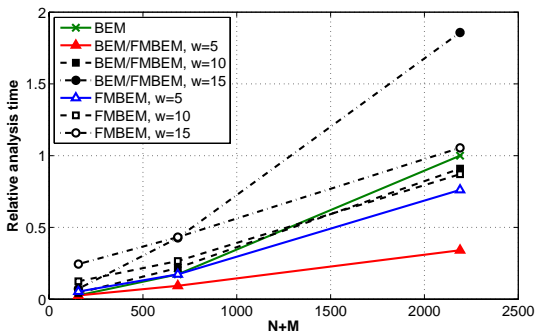
Parametry modelu i metody

- $a=0.25$ m, $b=1$ m
- $E = 200$ GPa, $\nu=0.3$
- $\rho = 7800$ kg/m³
- $\omega = 100$ rad/s
- Płaski stan naprężenia
- Kwadratowe elementy brzegowe
- Trójkątne komórki wewnętrzne
- Liczba elementów: $N=32, 64, 128$
- Liczba komórek: $M=124, 622, 2062$
- $w = 5, 10, 15$
- Liczba komórek w liściu drzewa:
  - MEB/SWMEB: 10
  - SWMEB: 20, 80, 200

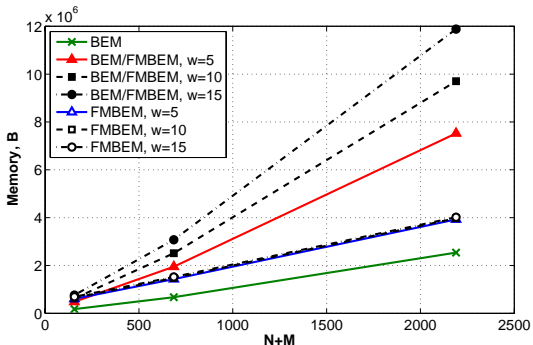
Czas analizy

Czas analizy MEB/SWMEB jest krótszy w porównaniu z czasem MEB dla $N + M = O(10^2)$.

Pamięć

Pamięć wymagana do analizy SWMEB jest większa w stosunku do pamięci MEB.

Wirujący krążek

Względny błąd średniokwadratowy:

$$\varepsilon(f^{\text{num}}) = \frac{1}{\max|f^e|} \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (f_i^{\text{num}} - f_i^e)^2} \cdot 100\% \quad (1)$$

Wyniki MEB/SWMEB

Model no.	$\varepsilon(u_r),\%$		$\varepsilon(\sigma_t),\%$		$\varepsilon(\sigma_r),\%$	
	$w = 5$	$w = 10, 15$	$w = 5$	$w = 10, 15$	$w = 5$	$w = 10, 15$
1	0.23	0.23	0.24	0.24	2.39	2.30
2	0.06	0.05	0.10	0.07	0.91	0.62
3	0.02	0.01	0.11	0.03	0.51	0.16

Zastosowanie SWMEB tylko do obliczenia potencjału objętościowego wprowadza mały błąd rozwiązania.

Wirujący krążek

Względny błąd średniokwadratowy

$$\varepsilon(f^{\text{num}}) = \frac{1}{\max|f^e|} \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (f_i^{\text{num}} - f_i^e)^2} \cdot 100\% \quad (2)$$

Wyniki SWMEB

Model no.	$\varepsilon(u_r), \%$		$\varepsilon(\sigma_t), \%$		$\varepsilon(\sigma_r), \%$	
	$w = 5$	$w = 10, 15$	$w = 5$	$w = 10, 15$	$w = 5$	$w = 10, 15$
1	2.11	2.10	5.44	5.42	4.33	4.30
2	0.44	0.44	1.62	1.63	6.66	6.54
3	0.31	0.31	1.90	1.90	5.41	5.24

Średni błąd naprężeń jest rzędu 1% i jest spowodowany zastosowaniem szeregów do obliczenia potencjałów brzegowych.

Plan prezentacji

- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

Tarcza hamulcowa motocykla

Honda XL600V Transalp 1998

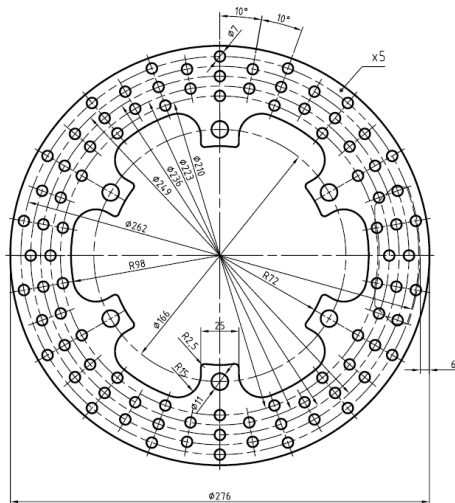

Tarcza hamulcowa motocykla

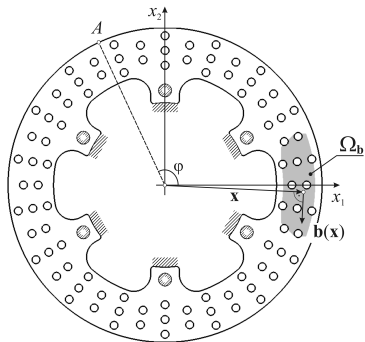
Parametry modelu i metody

- Grubość $g=5$ mm
- $E = 200$ GPa, $\nu=0.3$
- Współczynnik tarcia kinetycznego $\mu = 0.5$
- Nacisk wywierany przez klocki $p = 1$ MPa
- PSN
- Kwadratowe elementy brzegowe
- Sześciowęgłowe komórki wewnętrzne
- Liczba elementów: $N=1313$
- Liczba komórek: $M=770$
- Liczba składników szeregu: $w = 5, 10$

Obciążenie i podparcie układu

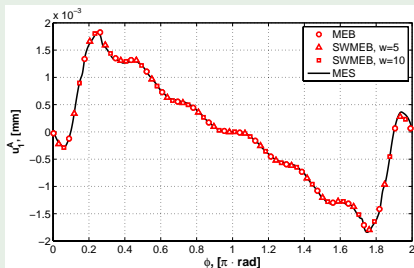
Pole sił objętościowych

$$b_1(x_1, x_2) = -\frac{2\mu p}{g} \frac{x_2}{\sqrt{x_1^2 + x_2^2}}, \quad b_2(x_1, x_2) = \frac{2\mu p}{g} \frac{x_1}{\sqrt{x_1^2 + x_2^2}}, \quad (x_1, x_2) \in \Omega_b \quad (3)$$

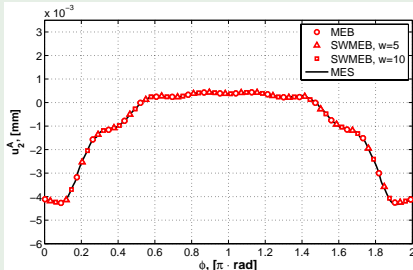

Porównanie z wynikami MES uzyskanymi dla modelu przestrzennego

Przemieszczenia poziome

Przemieszczenia pionowe

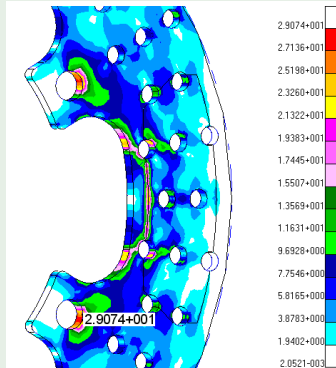

Przemieszczenia punktów leżących na obwodzie tarczy

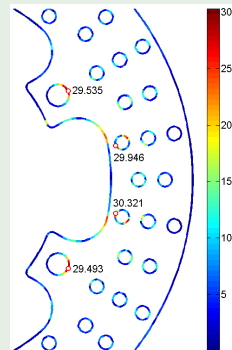

Weryfikacja modelu

Wyniki analizy MES

Wyniki analizy SWMEB

Naprężenia redukowane Hubera, MPa

Czas analizy i wymagana pamięć

Czas analizy i pamięć

Metoda	Względny czas analizy		Pamięć, MB
	całkowity	potencjału objętościowego	
MEB	1.00	0.36	211.5
SWMEB, $w = 5$	0.89	0.05	30.8
SWMEB, $w = 10$	1.82	0.06	31.5

SWMEB jest bardziej efektywna niż MEB ze względu na czas analizy i wymaganą pamięć komputera.

Wyniki naprężeń

Parametry modeli MEB i MES

Model	Liczba elementów brzegowych	Liczba komórek wewnętrznych lub elementów skończonych*	Liczba stopni swobody
MEB	1313	770	5 252
MES	-	39 538	218 298

*czworosiścienne 10-węzłowe elementy skończone dla modelu MES

Max. naprężenia zredukowane

Metoda	Naprężenia, MPa
MEB	30.387
SWMEB, $w = 5$	30.321
SWMEB, $w = 10$	30.395
MES	29.074

Układ może być zamodelowany jako płaski, i analizowany za pomocą SWMEB bardziej efektywnie niż za pomocą MEB i MES.

Plan prezentacji

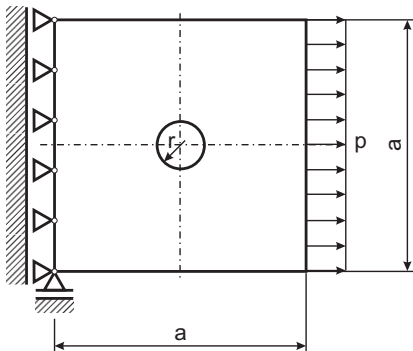
- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

Tarcza z otworem

Parametry modelu i metody

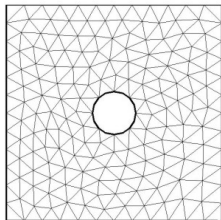
- $a = 1 \text{ m}$, $r = 0.1 \text{ m}$
- $E = 200 \text{ GPa}$, $\nu = 0.3$
- $p = 100 \text{ MPa}$
- Płaski stan naprężenia
- Kwadratowe elementy brzegowe
- Trójkątne komórki wewnętrzne - wizualizacja
- Trzy przypadki dyskretyzacji
- MEB - wielkości brzegowe, SWMEB - naprężenia wewnętrzne
- $w = 5, 10, 15$

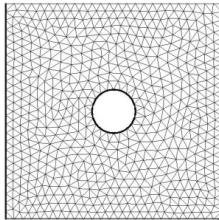

Dyskretyzacja

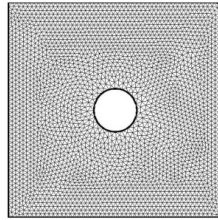
(1)

(2)

(3)

Parametry modelu

L.p.	Liczba elementów brzegowych	Liczba punktów wewnętrznych
1	56	592
2	120	2220
3	220	10672

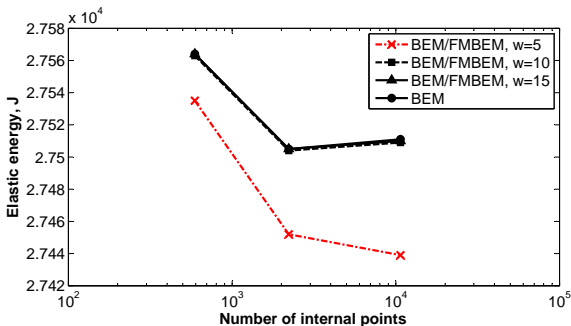

Sprawdzenie wyników

Energia sprężysta

$$U = \frac{1}{2} \int_{\Omega} \sigma^T E \sigma \, d\Omega \quad (4)$$

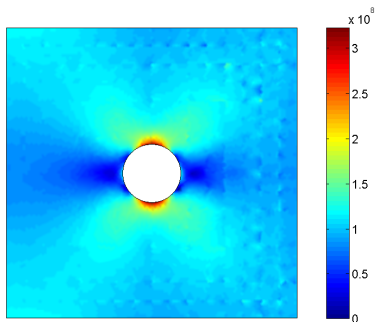
E - macierz podatności materiału

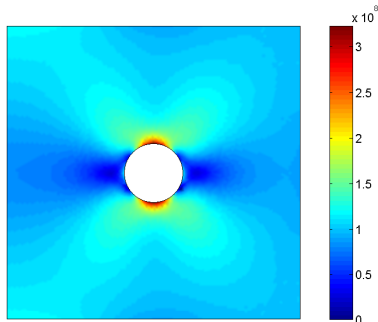

Sprawdzenie wyników

Naprężenia redukowane wg hipotezy Hubera, MPa

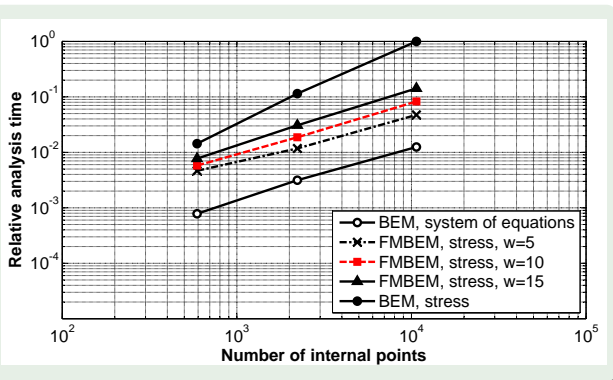
$w=5$

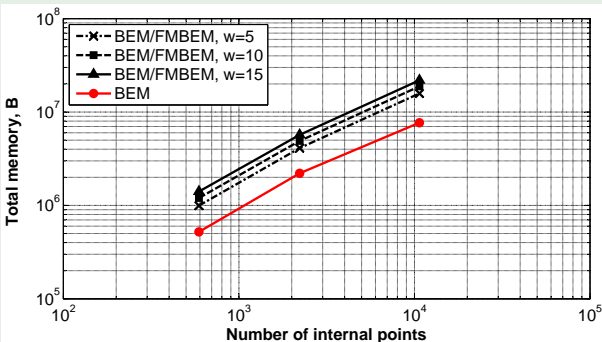
$w=10$

Czas analizy

Zastosowanie SWMEB w analizie naprężeń wewnętrznych może zredukować czas obliczeń o rząd wielkości w stosunku do czasu MEB.

Wymagana pamięć SWMEB jest większa w stosunku do przypadku MEB z powodu konieczności zapisu struktury drzewa.

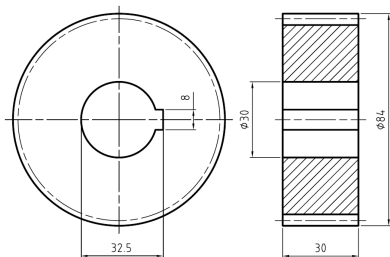
Plan prezentacji

- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

Koło zębate o zarysie ewolwentowym

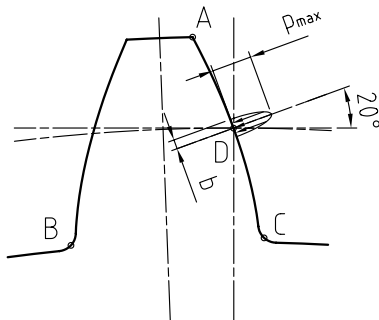
Parametry uzębienia

Liczba zębów	40
Moduł normalny	2 mm
Kąt przyporu	20°
Średnica podziałowa	80 mm
Wysokość zęba	4.5 mm
Promień zaokrąglenia zarysu u podstawy zęba	0.4 mm

Parametry układu

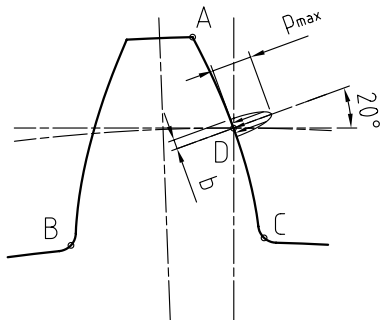
- Liczba zębów koła współpracującego: 80
- Siła obwodowa działająca na styku kół tocznych: $F_o = 2670\text{N}$
- Pojedynczy ząb obciążony siłą powierzchniową, określoną teorią Hertza: $p_{\max} = 602.7\text{MPa}$, $b = 0.1\text{mm}$
- $E = 200\text{ GPa}$, $\nu = 0.3$
- PSO
- Długość elementów brzegowych na brzegu zewnętrznym $\approx 2b$
- Liczba składników szeregu: 5, 10
- Utwierdzenie na brzegu wewnętrznym
- Dyskretyzacja fragmentu obszaru w celu wizualizacji naprężeń

Parametry układu

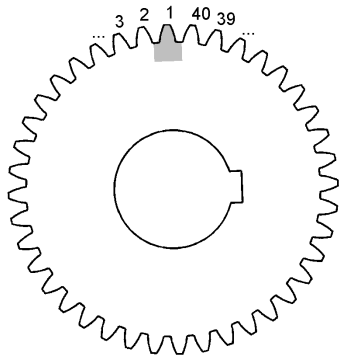
- Liczba zębów koła współpracującego: 80
- Siła obwodowa działająca na styku kół tocznych: $F_o = 2670\text{N}$
- Pojedynczy ząb obciążony siłą powierzchniową, określoną teorią Hertza: $p_{\max} = 602.7\text{MPa}$, $b = 0.1\text{mm}$
- $E = 200\text{ GPa}$, $\nu = 0.3$
- PSO
- Długość elementów brzegowych na brzegu zewnętrznym $\approx 2b$
- Liczba składników szeregu: 5, 10
- Utwierdzenie na brzegu wewnętrznym
- Dyskretyzacja fragmentu obszaru w celu wizualizacji naprężeń

Parametry układu

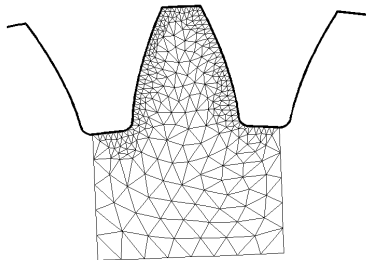
- Liczba zębów koła współpracującego: 80
- Siła obwodowa działająca na styku kół tocznych: $F_o = 2670\text{N}$
- Pojedynczy ząb obciążony siłą powierzchniową, określoną teorią Hertza: $p_{\max} = 602.7\text{MPa}$, $b = 0.1\text{mm}$
- $E = 200\text{ GPa}$, $\nu = 0.3$
- PSO
- Długość elementów brzegowych na brzegu zewnętrznym $\approx 2b$
- Liczba składników szeregu: 5, 10
- Utwierdzenie na brzegu wewnętrznym
- **Dyskretyzacja fragmentu obszaru w celu wizualizacji naprężeń**

Parametry układu

- Liczba zębów koła współpracującego: 80
- Siła obwodowa działająca na styku kół tocznych: $F_o = 2670\text{N}$
- Pojedynczy ząb obciążony siłą powierzchniową, określoną teorią Hertza: $p_{\max} = 602.7\text{MPa}$, $b = 0.1\text{mm}$
- $E = 200\text{ GPa}$, $\nu = 0.3$
- PSO
- Długość elementów brzegowych na brzegu zewnętrznym $\approx 2b$
- Liczba składników szeregu: 5, 10
- Utwierdzenie na brzegu wewnętrznym
- **Dyskretyzacja fragmentu obszaru w celu wizualizacji naprężeń**

Porównanie z wynikami MES

Modele MES (MSC.Patran/Nastran):

- 1 Model całego koła z węzłami brzegowym rozmieszczonymi tak samo jak w modelu MEB, obciążony tak samo jak model MEB.
- 2 Model pojedynczego zęba, odpowiadający zdyskretyzowanemu obszarowi modelu MEB, z liczbą węzłów brzegowych dziesięciokrotnie większą w porównaniu z modelem 1.

Parametry modelu MEB

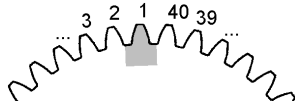
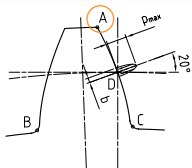
Liczba	Wartość
Elementów brzegowych	2688
Punktów wewnętrznych	1099
Komórek wewnętrznych	572
Stopni swobody układu	10 752

Parametry modeli MES

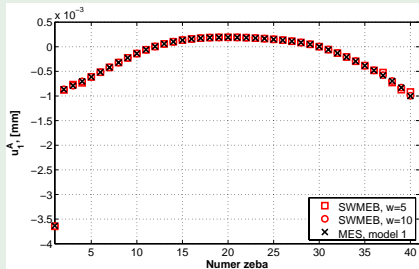
Nr	Model	Liczba elementów	Liczba stopni swobody
1	Całe koło	28 278	118 008
2	Pojedynczy ząb	14 831	15 646

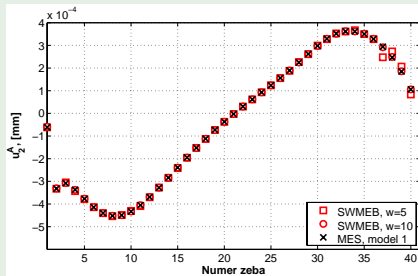
Weryfikacja wyników przemieszczeń

Przemieszczenie poziome naroży A zębów

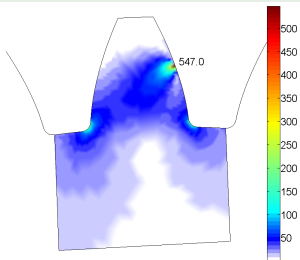
Przemieszczenie pionowe naroży A zębów

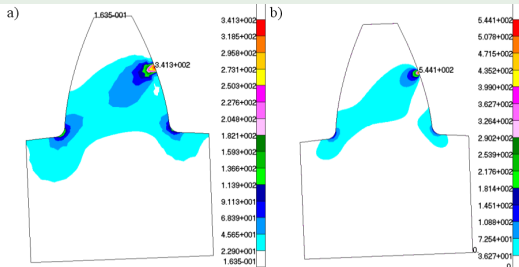

Weryfikacja wyników naprężeń

Naprężenia redukowane Hubera (MPa) wyznaczone SWMEB

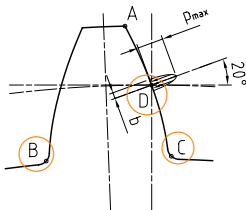
Naprężenia redukowane Hubera (MPa) wyznaczone MES:
a) model 1., b) model 2.

Porównanie naprężeń

Naprężenia Hubera-Misesa w punktach B, C i D

Metoda	Naprężenia zredukowane (MPa) w punkcie		
	B	C	D
SWMEB, $w = 5$	160.2	137.3	547.0
SWMEB, $w = 10$	160.4	137.4	547.0
MES, model 1.	152.6	130.3	341.3
MES, model 2.	157.4	137.1	544.1

Porównanie naprężeń

Naprężenia Hubera-Misesa w punktach B, C i D

Metoda	Naprężenia zredukowane (MPa) w punkcie		
	B	C	D
SWMEB, $w = 5$	160.2	137.3	547.0
SWMEB, $w = 10$	160.4	137.4	547.0
MES, model 1.	152.6	130.3	341.3
MES, model 2.	157.4	137.1	544.1

SWMEB jest metodą dokładniejszą od MES, w analizie tych samych układów, oraz przy tym samym stopniu dyskretyzacji brzegu. Liczba stopni swobody modelu MEB jest przy tym o rząd wielkości mniejsza, w stosunku do modelu MES.

Plan prezentacji

- 1 Wirujący krążek
- 2 Tarcza hamulcowa
- 3 Tarcza z otworem
- 4 Koło zębate
- 5 Literatura

- Dyląg Z., Jakubowicz A., Orłoś Z., *Wytrzymałość materiałów. Tom II*, WNT, Warszawa, 1997.
- Ingber M.S., Mammoli A.A., Brown M.J., A comparison of domain integral evaluation techniques for boundary element methods, *Int J Numer Meth Engng*, 52, 417-432, 2001.
- Ptaszny J. Fedeliński P., Szybka wielobiegunowa metoda elementów brzegowych w analizie układów obciążonych siłami objętościowymi, *Modelowanie Inżynierskie*, 35, 4, 107-114, 2008.
- Ptaszny J., Fedeliński P., Fast multipole evaluation of domain terms in integral equations of two-dimensional elasticity, *Selected Topics of Contemporary Solid Mechanics, IFTR Reports*, Eds Kotulski Z., Kowalczyk P., Sosnowski W., Warsaw, 50-51, 2008.
- Ptaszny J., Fedeliński P., Stress analysis of linear elastic structures by the fast multipole boundary element method, *Computer Assisted Mechanics and Engineering Sciences*, 16, 3/4, 223-240, 2009.

Dziękuję za uwagę

LaTeX Template based on Oxygen, <http://www.kde.org/kdeslides/>